

# GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE GÖRSEL KÜLTÜRÜN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

**Tuğba GÜNGÖR**

Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, gungortugba@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-5761-2807

Güngör, Tuğba. "Görsel Sanatlar Eğitiminde Görsel Kültürün Önemi Üzerine Bir Değerlendirme". ulakbilge, 61 (2021 Haziran): s. 913-921. doi: 10.7816/ulakbilge-09-61-09

## ÖZ

Görsel kültür çağında, daha önce eşine rastlanmayan bir ivmeyle değişen yaşam biçimlerinin dinamikleri; iletişim, estetik, görsel sanatlar, sanat tarihi, sanat eğitimi gibi birçok alanı etkilemektedir. Bireyin bilinçli veya bilinçdışı olarak müdahil olduğu bir sürecin getirisi olarak gelişen yaşayış biçimlerinde görsel kültür; disiplinler arası bir alanı temsil etmekte ve kültürün, görsel unsurlarla bağlantısına atıfta bulunmaktadır. Yaşanılan çağın gereklerine rasyonalist bir yanıt verecek olan görsel sanatlar eğitimi vasıtasıyla birey için yaşamsal deneyimlerini artıracak optimum fayda sağlayan etkinlikler organize edilebilmektedir. Bireyin topluma entegrasyonunda ve yaşama uyumsanmasında eğitimin rolü büyüktür ve bu durumda sanat eğitiminde görsel kültür tabanlı bir yaklaşımın öncelenmesi değer kazanmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Görsel sanatlar eğitimi, kültür, görsel kültür, görsel kültür eğitimi

*Makale Bilgisi:*

*Geliş: 25 Mart 2021*

*Düzeltilme: 30 Mayıs 2021*

*Kabul: 9 Haziran 2021*

## Giriş

Bireyin dünyaya gelişinden itibaren görsellikle kuşatılmış bir ortamı var olmakta, bu çerçevede yaşamını organize etmektedir. Görüntü üreten bilişim ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler bireyin ve toplumun inanç, norm, düşünce sistemlerini, değerlerini yönlendirmede ve kültürel kimliğin biçimlendirilmesinde etkili olmaktadır. Yaşanılan yüzyılın sistematiği içerisinde görsel ağırlıklı dünyanın çözümlenmesinde seçici, analiz kabiliyeti yüksek, eleştirel bir davranış gütmek, çok yönlü bakış açısına sahip olabilmek, gerekli yer ve zamanlarda uygun tepkiler verebilmek ve gerekli alışkanlıkları kazanabilmek, içinde bulunulan çevreye uyumsanmak açısından önemlidir. Karşılaşılan görsellerin kavranılması, farkında olunması, yorumlanması, bir çıkarımda bulunulması ve bu öğretilere yönelik tutum kazanılması deneyimler yoluyla sağlanmaktadır. Bireyin kişisel deneyimleri ve aynı zamanda içinde bulunduğu toplum ve yine evrensel nitelikler ölçütündeki değerler, görsel kültür imgelerinin anlam katmanlarının aralanmasında katalizör görevi yapmaktadır. Dolayısıyla, sanat, bilişim, iletişim gibi alanların sınırlarının eridiği ve yazılı, işitsel ve ağırlıklı olarak görsel teknolojik araçların hızla gelişimi ve bu araçlarla artan uyarıcıların insanların hayatına sonuna kadar dâhil olduğu dönemde, bireyin yaşamsal deneyimlerinin artırılarak daha nitelikli hale gelmesinde ve topluma entegrasyonunun daha kolay sağlanmasında eğitim kurumlarının rolü artarken, sanat eğitiminde görsel kültür tabanlı bir yaklaşımın önemi değer kazanmaktadır.

### Görsel Kültür ve İlişkili Kavramlar

Görsel Kültür kavramının incelenmesinde, öncelikle kültür kavramına bakmanın yararlı bir yaklaşım olduğu görülmektedir. Sosyal bilimler ve güzel sanatlar alanında sıklıkla kullanılan bir terim olarak kültür kavramının birçok tanımıyla karşılaşılmaktadır. Cemil Meriç (1986: 9)'in "Kültür'den İrfana" isimli eserinde kavramın yüz altmış bir tanımının var olduğundan bahsettiği görülmektedir. Amerikalı antropologlar Kroeber ve Kluckhohn'un kültür konusunda yayımladıkları bir antolojide, kültür ve kavramının yüz altmış dört farklı tanımını bir araya getirerek, üzerinde tartışmışlardır (Güvenç, 1979: 95). Kültür, Fransızca sözcüklerde ve denemelerde "insanı insan yapan bilgilerin bütünü" anlamına gelirken; Almanca ve İngilizce eserlerde ağırlıklı anlamı: sosyal yaşayışı karşılamaktadır. Kavram antropologlar için başka, edebiyatçılar için başka anlamlara gelirken, çok metanetli ve berrak bir açıklamaya kavuşturulmamış bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır (Meriç, 1986: 14-15). Kültür, antropoloji dilinde ve eserlerinde, aynı zamanda; bir toplumun ya da bütün toplumların birikimli uygarlığı/belli bir toplumun kendisi/bir dizi sosyal süreçlerin bileşkesi/bir insan ve toplum teorisi, açıklamalarında olduğu gibi temel kavramlar karşılığında kullanılan soyut bir sözcük olduğu görülmektedir (Güvenç, 1979: 95). Kültür; insan için, insanlık için, insanlar tarafından, hatta kimi insana rağmen, yaratılmış bulunmuş her şey; algılayabildiğimiz, kavrayabildiğimiz, düşünebildiğimiz her şeydir (Erinç, 2004: 10). Bir araya getirilen tanımlamalardan ortaya çıkan gerçeklikte; dayandığı temel ve görev bakımından, çeşitli derinliğe sahip bir kavramın varlığından bahsedilebilmektedir. Alanda yapılan çalışmalar, bir gereksinim olarak; kültür üzerinde farklı yönlerden sınıflandırma uzlaşısını ortaya çıkarabilmektedir (Alakuş, 2004). Maddi ve manevi değerlerin tümü kültürü oluşturmaktadır. Kültür üzerindeki sınıflandırmayla ilgili Özsoy ve Mamur (2019: 23-24) çalışmada, maddi kültür (yiyecek, barınak, otomobil...) ve manevi kültür (toplumsal örgüt ve sistem, gelenek, görenek, değerler, idealler...) değerlerine değinmektedir. Maddi kültürün somutluğu ön plana çıkarken, manevi kültürün soyutluğu ortaya çıkmakta ve toplumsal ilişkiler aracılığıyla gelişen sistem, inanç ve belli davranışların yapılış biçimlerini açıkladığı belirtilmektedir. Erinç (2004: 10-12;20), sosyal ve beşeri bilimler alanında açıklanmaya ve vurgulanmaya çalışılan kültür kavramına şu şekilde yaklaşmıştır; kavram, ürüne indirgenğinde öznesi ortaya çıkmakta ve özne ürün bağlamında; bireysel, yöresel ya da ulusal ve evrensel kültür olarak üç ayrı sınıfta kendini göstermektedir. Ancak bu bölümlenme içerisinde vurgulanması gereken önemli bir husus, kategoriler içindeki dinamiklerin birbirleriyle bağlantı içinde olması ve birbirlerinden bağımsız düşünmenin zor olduğudur. Kültür için eklenebilecek ortak bir içerik tanımlanabilmektedir. Kültür organik ve dinamik bir anlam yüklenmektedir. Değişir, gelişir ve durağan değildir. Kavramın oluşması için temel şart bir insan topluluğunun ya da bu toplumda var olmasından dolayı bir insanın varlığıdır ve birey kendini toplumun bir üyesi olarak hissedebildiği ve kendinin var olduğunu anlayabildiği koşulda kültürden söz edilebilmektedir.

Her toplum kaçınılmaz olarak kendi kültürünü oluşturmuş ve toplum içinde yaşayan birey için yaşamın devamını sağlamak ve uyum içinde olabilmek adına kültürel gereksinimleri anlamlandırmak ve yaşayış biçimini kontrol altında tutabilmek önemli olmuştur. Birey, toplum içinde gelişen yaşam kodlarını çözümlerken, kültürün çeşitli formlarıyla oluşan dinamiklerini biçimlendirmekte ve yaşam standardını geliştirecek formlara

ulaşmaktadır. Kültürün ne olduğu hakkında bilgi sahibi olmak, güncel yaşam biçimlerindeki görsel formların öncelendiği, görsellik ve buna bağlı gelişen teknolojik ve bilişsel süreç bağlamının aktif olduğu sistematik içinde gelişen görsel kültürün kavranılmasında ve açıklanmasında kolaylık sağladığı açıkça görülmektedir. Ancak görsel kültürün çok derinlikli ve karmaşık bir yapısının olduğunun bilinmesi gerekmektedir.

Görsel kavramının insanlığın var oluşuyla birlikte ortaya çıktığı ve devam eden süreçten günümüze kadar önemini sürdürdüğü kolaylıkla söylenebilmektedir. İkel insanın mağara duvarlarındaki uygulamalarından bugüne hangi üretilme amacına yönelik ortaya konulduğu dönemlere göre değişiyor olmasına rağmen varlığını sürdürmesi, görselliğin, öneminin insanlık tarihiyle beraber yol aldığına sağlamasını oluşturmaktadır.

Tarihöncesi dönemlerde duvara uygulanan, bilinen en eski imgeler, herhangi bir ihtiyaçtan ortaya çıkarak yazıdan çok uzun zaman önce oluşturulmuştur. Çivi yazısı yaklaşık iki bin beş yüz yıl öncesine tarihlenmektedir. Yedi yüz yıldan beri resim sanatı, beş yüz yıldan daha uzun süredir kitaplara resim basımı yaşama dâhil olurken, yüz yetmiş yıldan beri fotoğraf sanatı, yüz yılı aşkın süredir sinema varlık bulmuş, devamında elektronik görüntüler, dijital temelli bilgisayar görüntüleri hayatın tüm alanlarını çevrelemiştir (Parsa, 2004: 216-217). Göz merkezli bir anlayışın hâkim olduğu, insanların çevresinin görsel imgeler kullanılarak mesajlarla donatıldığı bir anlayışın sürdürdüğü görsel kültür çağını daha iyi anlayabilmek için sözlü ve yazılı kültür dönemlerinin üzerinden kısaca geçmek gerekmektedir.

İnsanlık tarihinin başlangıcından bilhassa yazının icadına kadar bilginin üretim ve transfer işleyişinde söz değerli olurken, ilkel ve komünal bir yaşantının uzantısı olarak sözlü kültür ortaya çıkmıştır. Başka bir söyleyişle insanlık, uzun süreçler boyunca yaşamsal deneyimleriyle edindiği bilgiyi kuşaklar boyunca yalnızca sesi ile ileterek sözün egemen olduğu kültür yaratılmıştır. Bu süreçte henüz yazının icadı gerçekleşmediğinden aktarım aracı olarak yalnızca dil ve söz kullanılmıştır. Bu süreçte, söz ve sözcüklerle olan bağıntı görsellikten daha çok işitsellik üstüne yapılandırılarak kulak ciddi bir araç olmuştur (Taşçıoğlu, 2020b: 26). Ong (2018, 23-24), kültür dönemini ikiye ayırıp, terim ve araç olarak daha yazının ve matbaanın ortaya çıkmadığı, iletişimde sadece sözel unsurların kullanıldığı dönemi anlatan birincil sözlü kültür çağından bahsetmektedir. Diğer, çağdaş görsel kültür dönemine vurgu yapan, günümüz ileri teknoloji sistemleriyle yaşama dâhil olan elektronik araçların sözlü özellikleri, üretimi ve işlevi önce yazı ve metinden sıyrılıp sonra konuşma diline evrildiğinden ikincil sözlü kültür çağından bahseden bir sınıflama içine girmiştir. Sözün geçmişi çok eski tarihlere dayanmakta iken, yazı çok daha geç bir tarihten beri süregelmektedir. Sözel anlatımın öncelikli ögesi ve ses tabanlı bir olgu olarak ses kültürünün yapılanmasında öncelikli gelen araç konumundadır. Dünyada varlık bulan bütün kültürlerin tamamında müşterek şekilde karakterine has mitolojik öyküleri, masalları, görenekleri, adetleri, geçmişleri vb. ortak bilinçleri bulunmaktadır. Söylenceler kimi maksatlar aracılığıyla meydana gelmiş, binlerce yıl içinde yaşayıp gelişerek günümüze kadar ulaşmışlardır. İlk temsillerinin uzun zaman önce nesilden nesile iletilerek gelişen mitolojik öykülerde karşılaştığı destanlar ve masallar sözlü kültüre ait öğelerdir ve bununla birlikte okuryazar nitelikte olmanın esasını oluşturmaktadır (Parsa, 2004: 224-225). Sözlü kültürün devamının sağlanmasında temel öge olan dil, ses ve söz temelli yapıya sahiptir. Tarihi dönemler süresince ancak yüz altı dil, edebiyat üretebilecek kadar yazıya dönüştürülmüş ve dünya üzerinde bugün konuşulan yaklaşık üç bin dil türünün sadece yetmiş sekiz adedinin yazılı geleneği oluşmuştur (Edmonson'dan Aktaran: Ong, 2018: 19). Yazının icadından önce kaç dilin ortadan yok olduğunu, özünü kaybettiğini hesaplamak olası değildir, günümüzde bile konuşulan çok sayıdaki dil uygun bir yazı sistemi geliştirilemediği için yazıya dökülmüş bir yapı içerisine girememiştir. Eklenebilecek bir husus da sözlü anlatımın yazısız var olabileceği olurken; ki her sözlü dil yazılı değildir; ancak yazılı anlatımın, sözlü anlatım var olmaksızın hiçbir zaman var olmayacağıdır (Ong, 2018: 19-20). Yazılı kültür dönemi, Sümerliler tarafından çizi yazısının ortaya konulmasıyla tarihlenmiş, ilk kullanımı Çin'de olup, Gutenberg'in matbaayı modern matbaacılık anlamında geliştirmesine kadar egemenliğini sürdürmüştür. Yoğunluklu olarak dini ve ekonomik sebeplerle üretilen ilkel yazı sistemi devamında çeşitli alfabelere dönüşmüştür (Taşçıoğlu, 2020a: 16). Yazı işlevsellik kazanarak, anlatımının ilk örneklerini yine konuşma dilinden almıştır. Yazma eylemi uzun bir süreç geçirdikten sonra yazma edimiyle yerini bularak kendine özgü niteliğine ulaşmıştır. İnsanlık tarihi incelendiğinde yazılı kültürün egemenliği asırlar boyu sürmüş, eğitim öğretimin korunup biriktirilmesinde başat vasıta olmuştur. Yazılı kültürün üyesi olan okur, okuduğu kelimelerin karşılığında zihinsel olarak kavramları yaratmakta, sözcüğün üzerine düşünmekte ve anlamlandırmaktadır. Dolayısıyla kültür bu açıdan, genellikle eğitim veya ortamında olunan çevreden yararlanmaktadır (Parsa, 2004: 226-227). Yazılı kültür döneminde yazının kullanılmasıyla beraber okul ve akademilerin ortaya çıktığı görülmektedir. Basılı kültürün gelişmesiyle okur-yazar kitle yaratılmış, telgrafın icat edilmesinden sonra oluşan yeni kültür döneminde iletişim yöntemlerinde

hızlanma yaşanarak bugünün sayısal tabanlı oluşumlarla kitle iletişimin gücünün arttırdığı görülmektedir (Taşçıoğlu, 2020a: 16-17). Dil tabanlı olarak, yazınsal kültürle gelen değişimin bugünkü vardığı noktada, geçmiş dönemlerin baskın dokularının yalnızca egemenlik alanları kısıtlanmış, buna ek olarak mevcudiyeti sürdürülmektedir. Bireyin kulakları kadar gözlerini de kullanmaya başladığı yazılı kültür döneminin devamında daha çok görmeye dayalı yaşam biçiminin egemenliğindeki dönem gelişmiştir. Böylelikle, kendi anlatım yöntemi bakımından tüm kültürlerde görsel ifade biçimleri gelişerek görsel kültür odaklı zemin meydana gelmiştir.

Hızlı bir görsel tüketimin olduğu görsel çağda, temeli yazılı anlatıma dayalı unsurlara kıyasla görsel dilin daha ayrıcalıklı ve kolay yönleri ortaya çıkmaktadır. Görsellik insanların algılamalarına etkide bulunan bir öğedir (Günay, 2012: 25). Görsel sunumun yaşam içerisinde karşılaşılan birçok iletinin daha akışkan, basit vb. avantajlarla ulaşma imkânı yaratan bir yöntem olarak kullanılabilmesi, ön plana çıkmasını sağlayan bir unsur olmaktadır. Görsel kavramı anıldığında akıllara öncelikle gözle görülebilen şeyleri getirmektedir. Türk Dil Kurumu (TDK) Sözlüğü'ne göre görsel; görme duyusuyla ilgili olan, görmeye dayanan anlamına gelmektedir (URL 1). Görselin öncelikli olarak görmeyle olan bağlantısından hatırlama, kavrama, algılama, anlamlandırma, öğrenme gibi ilişkili kavramları dikkate alındığında önemi daha çok öne çıkmaktadır.

Dünyanın daha algılanır ve anlamlandırılır halde olmasında etkili olan düşünce sistemlerinde görmenin ve dolayısıyla insanın kendiyi, insanın insanla ve dünyayla olan ilişkisinde görsel düşünmenin önemi ortaya çıkmaktadır. Düşünce gözlem ve algılama boyutlarını içermektedir ve çevreyle, dış ortamla bireyin arasında köprü vazifesi kurmaktadır. Ünlü Rönesans sanatçısı Leonardo Da Vinci'nin insanların düşünmeden konuştuğunu, dinlemeden duyduğunu ve görmeden baktığını söylemektedir. Sanatçının bu söylemiyle ilgili olarak Raymond Keene, dinlemeyi bir müzisyen gibi, konuşmayı bir şair gibi, dansı bir dansçı gibi yapın önerisinde bulunmuştur. Bu şekilde güçlü bir belleğe sahip olunurken daha hoş ve anlamlandırılmış bir yaşam tarzının içinde yol alınacağı belirtilmektedir (Artut, 2013: 178-179). Görsel odaklı sistemlerde görme, bellek ve algılama gibi ilgili pratiklerde öne çıkan bir nitelik olmaktadır. Varoluşsal olarak bir bilişsel işlem olan düşüncelerin ve duyuların birbirlerini etkisi altına aldığı bilincinden hareketle, algıyla birlikte zihinsel süreçler işlemektedir. Yaşamda süregelen nesnel gerçeklerle, üzerine düşünen yaklaşımlar açısından bir fark bulunmamaktadır. Bu durum zihinlerin bilişsel gereçleri her düzeyde işleme tarzını yansıtmaktadır. Dolayısıyla görsel algı ve görsel düşünme aynı şey olmaktadır ve etkin bir performans içermektedir. Görsel algı, görsel dünyaya ait herhangi bir şeye atıfta bulunabilirken algısal incelemeyle süregelen dünya, dolaysız bir bilgi olmamaktadır (Arnheim, 2007: 28). Konuşma ve sözcüklerden önce gelen görme, uyarıcılara karşı mekanik bir tepki gösterip göstermemenin çok ötesinde bir durumu karşılamaktadır. Sadece bakılan şey görülebilir ve bakmak bir seçme edimidir. Düşünülenler veya inanılanlar, nesnelere görüşü etkilemektedir (Berger, 2016: 7-8). Günümüzde görme eylemi salt bir duyuşsal edim boyutunu aşarak insan zihninin bireyin zihinsel olarak gerçekleştirdiği yaratıcı, yaşatıcı faaliyete dönüşmüştür. Matisse, görmenin sadece fiziki olmadığını, beyin gücüyle görüldüğüne işaret etmiştir (Gökaydın, 2002: 19). Görmek, dünyanın içinde olmaktır; dünyanın dokusu içinde bulunmak, dünyaya açık olmak anlamına gelmektedir (Robins, 2013: 70). Bir ilişki durumunun söz konusu olduğu bireysel görme sürecinde ortaya çıkan görsel algıyla zihinsel işlemler sonucunda tüm veriler onaylanmaya, tekrar değerlendirilmeye, değiştirilmeye, bütünleştirilmeye, revize edilmeye ve anlayışın detaylandırılmasına tabi tutulmaktadır (Arnheim, 2007: 28-30). Zihinsel bir süreç olarak görme, algı, bilinç gibi kavramlarla ilişki içinde olurken, kültürün görsel çıktılarını ana malzeme olmaktadır.

Görmenin düşünceleri etkilediği düşünüldüğünde birbiriyle olan bağlantısı ortaya çıkmaktadır. Duyuların öğrenmeye etkisi bakımından payları göz önünde bulundurulduğunda yüzde yetmiş beşi görmeye, yüzde on üçü işitmeye, yüzde altısı dokunmayla, yüzde üçü koklamayla ve yüzde üçü tat alma duygusuyla gerçekleşmektedir (Kavcar, 1985: 32). Bu oransal dağılım içinde görmenin ne kadar büyük bir paya sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Benzer şekilde algılamayla olan yüksek ilişki düzeyinde görme eylemi günümüz anlamlandırma bağintısında önemli bir araç olarak görülmektedir. Böyle bir gerçekliğin bilgisi, günden güne görsel nitelikli içeriklerin bireyin yaşamında daha çok yer almasının nedeni olmaktadır. Görsel ağırlıklı ileti yöntemleri ve imgeler kültür transferinde önemli miğferler haline gelmektedir.

Günlük yaşantıda bireyleri sarmalayan görüntülerle, sürekli olarak okunan dergilerde, kullanılan gıda ürünlerinin ambalajında, kimi zaman ilaç kutusunda, trafik işaretlerinde, televizyonda, bilgisayarda, gelen iletelerde, görsel ileti olarak yüz yüze gelinmektedir (Küçükdoğan, 2012: 55). Yaşamda; sokaklarda, toplu iletişim araçlarının içinde, dışında, duraklarında, hemen hemen her yerde çeşitli görüntülerle karşılaşmaktadır. Yalnızca sokaklarda, alışveriş mekânlarında, dükkanlarda kalmayıp eve de dâhil olarak her yanı kuşatmıştır.

Görüntünün merkeze alındığı kaynaklar tüketim biçimlerinin yönlendirilmesinde başat rol oynamaktadır. Kaçınılmaz olarak belli bir ortam içinde yaşayan birey görünüm ve görüntülerle bağıntı kurar hale gelmiştir. Bu koşulla görsel tasarımların etkililiği yaşamın tüm alanlarını kuşatır duruma dönüşmüştür (Mamur, 2014: 61). Bu durum görüntünün görselliğin yaşamdaki önemini altını çizmektedir. Görüntü ya da görsel iletiler eğlence, algılama ve algıyı kolaylaştıran şeyleri anlatmamakta; bir konu üzerinde dikkati ve yoğunlaşmayı da sağlayan bir yöntem ve süreci de ifade etmektedir. Geçmişe ve kültüre de ışık tutan bir işlevi de bulunmaktadır (Küçükdoğan, 2012: 55). Bireyin bütün yaşam düzeneğini etkileyerek yön veren yapısal boyutuyla görüntülerin üretilmesinde çeşitli araçlar iş yapmaktadır. Görsel kültür, görüntü ve imge kavramlarıyla yakın ilişkiindedir ve varlığı bu nosyonların yaratım alanı olan dijital teknoloji olanaklarının gelişmişlik düzeyiyle paralel ilerlemektedir. Görsel kültür görsel teknolojilerle birlikte gelişen niteliktedir ve teknoloji sistemlerindeki ilerleme görsel kültür öğelerindeki yapısal düzeneğiyle beraber kalmaktadır.

Dönemin kültürel bir yansıması olarak görsel teknolojiler vasıtasıyla bağlantılar oluşturulmakta ve bu araçlar alıcıyla gönderici arasında kanal görevini üstlenmektedir. Birey, algılamasını imgelere anlam yükleyerek oluşturmakta ve yaşam pratiklerini imgelere verdiği anlamlarla edinmektedir. Geliştirilen bu dil sistemi, bireyin içinde bulunduğu kültürel kodları içermekte ve meydana çıkan yeni imge aracılığıyla yeni anlamlar vuku bulmaktadır (Sengir, 2020, 77). Zihinsel bir işlem gerektiren imge, fiziksel algılamanın oluşturduğu bir duyumla bilişsel düzende yeniden üretilme anlamına gelmektedir (Friedman, 2004: 80). İmgeler, bir şeyin kendisini değil, dünyalardan bir dünya sunar. Yani bir temsili canlandırır, yeniden sunumdur ve insan bilincinin bir ürünü olarak varlık bulur. İnsan bilinci de tarih ve kültürün ayrılmaz öğeleridir. Bunun anlamı imgenin belirli bir sosyokültürel çerçevede belirli bir fonksiyon için kullanılmak üzere üretilen şeyler olmasıdır (Leppert, 2017: 16). Bu anlamda imge, toplum içindeki bireylerin hissedarlığındaki deneyimlerle gelişmekte ve buna bağlı olarak bir uzlaşma üzerine inşa edilmektedir. Yeniden sunum olarak dijital çağın teknolojik olanakları doğrultusunda güçlü bir ağla üretilmektedir.

Dijital teknoloji halefi olan iletişim formlarını özümseyerek üzerine sonsuz kombinasyonlarla yeniden üretmiş ve bu şekilde kendi görsel kültürünü yaratmıştır. Görüntü sistemleri dijital teknolojiyle anlamın oluşmasında lokomotif olmuştur. Sosyal sistemin görsel olarak faaliyete geçtiği dinamiklerde gelişen görsel kültür, içinde bulunduğu bu sisteme ilişkin değerler, bilgi, inanç gibi kavramları kapsayan görsel kodları da tanımlamaktadır (Klose, 2014: 8). Görsel kültür kavramı, görsel okuryazarlıkla ilgili önemli bir sosyal süreci içermektedir ve bireylerin gündelik yaşantılarında etkin bir gücü vardır. Yaşamdaki çeşitli görsel nesnelere vasıtasıyla yaşantı alanlarına dair semboller algılanmaktadır. Semboller, geçmişte öğrenilmiş görseller, imler ve bilgilerle bağlantılıdır ve eskilerinin üzerine yeni özgünleri yaratılarak oluşturulmaktadır (Artut, 2013: 41). Görsel okuryazar, yaşam pratikleri içinde edinilen bilgiyle, çeşitli örüntüleri anlamlandırmayı ve bu örüntüler arasındaki yeni bağlamı çözümlenmeyi deneyimlemektedir. Disiplinler arası bir alanı ifade eden görsel okuryazarlık, görsel kültür içinde anlatıların anlam, yapı, eleştiri, seçim ve değerlendirme boyutuyla ilişkili önemli bir unsurdur.

Görsel kültür tanımı birçok disiplin altında ve birçok uzman tarafından çeşitli biçimlerde tanımlanmaktadır. En genel tanımı açısından Barnard'ın yaklaşımını incelemek yarar sağlayacaktır. "Sanat, Tasarım ve Görsel Kültür" isimli kitabında; görsel kültür kavramını farklı boyutlarıyla ele alarak incelemiştir. Görsel olanın en geniş kapsamlı tanımı, görülebilen her şey anlamına gelebilmektedir fakat en yararlı tanım olmamaktadır. Doğa da bu kapsam içerisine girmektedir ancak, o zaman net olan bir durum ortaya çıkmaktadır ki doğa kesin olarak kültür olmayan şeydir ve görsel kültür kapsamında görsel olanın, doğal olanla ve kültürel olmayanla birlikte anılmamasıdır. Kültürel şifreler barındırıp, anlamlı olması gerekmektedir. Sınırları genişletildiğinde, görsel olan, insanlar tarafından üretilmiş ya da oluşturulmuş her şeye atıfta bulunmaktadır. Her şeyin insanlar tarafından üretilmesi, işlevsel ve iletişimsel boyutunun bulunması yine de kavramı tam olarak karşılamakta eksik bir yön bırakmaktadır. Eksik olan tarafa tasarım eklenmektedir. Bu haliyle hala bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır. Sanat veya güzel sanatlar ürünlerinin görüntüleri veyahut estetiği işlevinden önce gelmektedir. Bu yorumların süzgecinden geçen tanımlama doğrultusunda "görsel olan, insanlar tarafından üretilmiş, yorumlanmış ya da meydana getirilmiş, işlevsel, iletişimsel ve/veya estetik amacı olan her şey" olarak söylenebilir (Barnard, 2010: 25-34). Görsel kültür kavramı kendi nitelik ve değerleri içerisinde değerlendirildiğinde; var olanın ötesinde daha gelişmiş eleştirel düşünceye dayanak olacak kadar güçlü pratikleri sınırlarına dâhil ettiği görülmektedir.

Görsel kültür sanat aracılığıyla iletişimi ve diğer görsel fenomenleri kavramlaştırmanın yeni bir yoludur ve kapsamına gündelik yaşam, iletişim, etkileşim formları neticesinde, bireyin görsel algı, estetik bilgi, yargı ve yorum yeteneğini dâhil etmektedir. Bunlar bilhassa sanat ve iletişimi de kapsamında tutarak bütün artistik

öğrenme alanlarında anahtar kavram durumuna dönüşmüştür. Kavram, görsellikle alakalı bütün araştırma alanlarında odak bir yapı haline gelmiştir (Artut, 2013: 41). Kültürel bir üretim olarak sanat, her izleyicinin bireysel, toplumsal ve kültürel deneyimlerinin çeşitli izler üzerinden gerçekleşmesinden kaynaklanan farklı anlamlarıyla oluşmaktadır. Sanat üreticisi ya da tüketicisi fark etmeksizin anlam üretiminde toplum ve kültürün biçimlendirici olduğu sonucuna varılmaktadır (Türkcan ve Coşkun, 2019: 80). Görsel imgelerin sözcüklerden daha etkili olduğu çağdaş dünyada bireyin sanatsal üretimi, yaygın entelektüel-görsel kültürün bir uzantısıdır. Günümüzde insanları etkilemek için başvurulmuş görsel unsurlar, çeşitli teknolojik çıktılardan, medya-yazılı ve görsel basına, müzelerdeki yapıtlardan afişlere, filmlerden tasarlanan nesnelere kadar birçok çeşitte görsel malzemeyi alanına almaktadır. Sosyal hayatın görmezden gelinemez bir gerçekliği olan görsel imgeler ve artistik düşünme dili sanata bakış açısında belirleyici ve etkileyici olmaktadır (Artut, 2013: 41). İmge ve göz odaklı yapının derinden hissedildiği kültür döneminde görsel sanatların içine birçok unsurun dâhil olarak, kültür, tarih, teknoloji, toplum, ekonomi, eğitim gibi öğelerle ilişkisi ortaya çıkmakta ve sanat formlarının kavranmasında ve eleştirel boyutun gelişmesinde önem taşımaktadır.

Görsel kültür içinde imgelerle yaratılan yeni egemenlik alanlarının çizgisini belirleyebilmek, görüneni olduğu kadar görünmeyen de keşfini sağlayabilmek, günlük yaşam pratiklerinde gerekli olan enformatik verileri sentezleyerek işlevsel bir boyuta taşıyabilmek için pedagojik unsurların elzemliği ortaya çıkmaktadır.

### Görsel Sanatlar Eğitimi

Yirminci yüzyılın başından itibaren günümüze sanat eğitimi kavramı, genel olarak sanatın tüm disiplinlerini kapsayan, okul içi ve dışı eğitimi ifade etmektedir. Dar anlamda ise okullardaki alanla ilgili dersleri karşılamaktadır. Daha çok yetişmekte olan bireylere yönelik bir sistemi anlatmaktadır ve görsel sanatlar eğitimi gibi kavramlar altında içerik oluşturulmaktadır (San, 2003: 17). Günümüz eğitim sisteminde beklenen, yetişmekte olan bireylerden kimi bilgi ve becerilere sahip olmanın ötesinde, bu verileri kullanan, yeni, çeşitli fikir ve ürünler oluşturan, kapasitesini geliştirip kazanımlarını uygun zaman ve durumlarda kullanabilmesidir. Yaratıcı davranış geliştirerek dünyayı anlamlandıran donanımlara sahip olmak ve yeterli alışkanlıkları oluşturmak için bir yol da sanat üzerinden takip edilmektedir. Görsel sanatlar eğitimi, geniş kapsamda değerlendirilen bir eğitim alanıdır. Bu kapsamda, öğrencilerin kazanımlarını, gündelik hayatsal bağlantılarıyla diğer derslerin kazanımlarını da sınırlarına dâhil ederek bu dinamikler arasında akılcı ilişkiler oluşturmalarına imkân verecek şekilde yapılandırılmaktadır (Yılmaz, 2009: 13-16). Görsel sanatlar eğitimi, öğrencileri kültürel açıdan yetiştirmekte, akıl yürütmeyi, hayal kurmayı, beceriyi doğru biçimde oluşturmayı, çok ve çeşitli okuryazarlığın inşa edilmesini, algılama ve düşüncenin birçok yöntemini öğretmekte ve anlama ve kavrama yeteneğini geliştirmektedir (Özsoy, 2015: 39).

Özsoy (2015: 40), görsel sanatlar öğretiminin toplumsal katkıları bakımından bazı önemli genel amaçları şu şekilde belirtmektedir:

- İnsanın geçmiş ve şimdiki deneyimlerini anlamak,
- Kültürü yaratma ve yansıma gücünde; günlük yaşamdaki tüm tasarımların bireyde oluşturduğu estetik etkisinde; eylem ve fikirlerin bünyesinde olduğu zengin dünyasıyla; içinde her bir eserin bağımsız olduğu sanatın etkilerini anlamak,
- Sözel olmayan iletişimi çözümlenmek; kültürel ürünler ve sorunlarla ilgili yargılar oluşturmak.

Anlaşılması güç ileti ve anlam dizileriyle donanmış dünyada görsel sanatlar eğitimi aracılığıyla öğrencilerin keşfetme, anlama, kabul etme çok anlamlılık ve öznelliği kullanmalarına imkân yaratılmaktadır Özsoy (2015: 40).

Doğal süreç içinde kendi kültürel formlarını yaratan güncel yaşam yapılarında, bireysel anlam çözümlerinde, toplumsal ve kültürel bilgi ve deneyimsel faktörler etkili olmaktadır. Varlığındaki görme odaklı yapının etkin olarak hissedildiği görsel kültür çağında, görsel sanatlar eğitimi aracılığıyla, anlam katmanlarının aralanması yaşamın sağlıklı bir şekilde biçimlenip, sürdürülüp, doğru bir yaşamsal temasın sağlanmasında gerçekçi boyutun gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Yoğun bir biçimde kullanılan görsel imge sunumları, odak çemberini çeşitli amaçlara yönelik hazırlanan materyallerle çevrelemektedir. Bu görsel materyaller sanat ve tasarım etkinlikleriyle hayatın akışı içine sızmaktadır. Kontrolü güçleşen süreçte günlük yaşamın kapsamı içerisine birçok alanda karşılaşılan popüler sanat ürünlerinin dâhil olduğu gözlenmektedir. Bireyin kültürünü ve estetik deneyimini etkileyen bir faktör olarak imajların değerlendirilmesinde görme deneyimleri kazandırılarak yaşadığı çevre ve

onun her türlü ortam içindeki durumunun tespiti, yorumu, değerlendirilmesi ve yeniden işleme konulması bağlamında görme, anlamlandırma ve bunlar karşısında verilen eylem ve tepki edimlerinin nasıl olması gerektiği değer kazanmaktadır. Dolayısıyla eğitim yoluyla bireyde kazandırılması amaçlanan kazanımlara ulaşmada görsel sanatlar eğitimi yararlı ve gerekli bir yöntem olmaktadır.

Freedman, görsel kültürün öğretilme gerekçesi açısından temel maddelerini şu şekilde düzenlemektedir (Aktaran: Yılmaz, 2009: 17):

- Sanat eserinin kültürel bakımdan amacı, gelenekle bağlantısı, sanatçının özgeçmişi, sanatçının biyografisi, tekniği, üslubu buna ek olarak tarihi, kültürel, toplumsal vb. olguların sanata olan etkisinin incelenmesi,
- Sanat izleyicinin bilgi ve deneyimleri, beğenilerine yönelik gelenek, kültür, medya vb. kavramların etkisinin incelenmesi,
- Görsel kültürün çok yönlülüğü üzerine çalışmaları kapsayarak, sanat eserinin içeriğinin yorumlanması, kültür temelli beğeni muhtevasının yorumunun yapılması,
- Tasarım öge ve ilkelerinin çalışılması, ürün yaratımında gerekli teknik beceri ve çeşitli materyallerin kullanılması.

Görme odaklı yaşam biçiminin egemenliğinde yaşanan dönemde eğitimsel araştırmalarda görsel deneyimin sosyal ve kültürel araştırması olan görsel kültür eğitimi, görsel kültür kuramı veya diğer bir ismiyle görsel kültür pedagojisi yaklaşımları söz konusu olmaktadır ve insanın nasıl gördüğünü, gördüğünü nasıl yorumladığı üzerine çalışmaktadır (Mamur, 2012: 2150). Uluslararası bağlamda sanat eğitiminde tarihsel süreç, alanyazın taraması bağlamında incelendiğinde üç dönemde değerlendirilebilmekte, 1990 sonrası sanat eğitimi yaklaşımı olarak; Görsel Kültür Pedagojisi temeliyle, kapsam bakımından; sanatın sosyal bağlamı, sanat ve gündelik yaşam bağlantısında saydamlık, moda, reklam, sayısal platformlar vb. alanlarda içeriği genişletme, eleştirel pedagoji olarak sınıflandırılmaktadır. Bu yaklaşımda amaç, sanatında kapsama girdiği her türlü görsel kültür formunda örtük veya görülmez anlamları görünür kılmaktır. Görsel kültür eğitimi görsel imgeler aracılığıyla kişisel ve sosyal anlamları çözümleyebilmeyi merkeze almakta ve kültürel kimlik yaratmada imgelerin etkili dinamik yapısını gündeme getirmektedir (Mamur, 2015: 30-31). Görsel imgelere dayalı kültür çağında, imgeler her yerde deneyimlenebilecek hale gelmiştir ve sanat geleneksel sunum mekânlarından çıkarak, günlük yaşam pratiklerinin içine de dâhil olmuştur. Dolayısıyla günlük hayatın akışı içinde maruz kalınan görsellerin anlamsal çözümlemelerinin yapılmasına imkân yaratması, yaşamı doğru şekilde değerlendirmeye de katkı sağlaması açısından önem kazanmaktadır (Türkcan ve Coşkun, 2019: 78-79). İçinde bulunulan dönemin toplumsal, ekonomik, kültürel, sanatsal, teknolojik vb. dinamiklerine uyumsanmada, eğitimin içeriğinin konfigürasyonunun düzenlenmesinde, amacına ulaşılabilirlik ve sürdürülebilirlik bağlamında görsel kültür tabanlı görsel sanatlar eğitimi, öğrencilerin görsel ve yaşamsal deneyimlerini arttırmada pragmatik bir yaklaşımın çıktılarını oluşturmaktadır.

### Sonuç

Bireyin imgelerle kuşatıldığı içinde bulunulan çağda, akıl alması zor bir hızla değişen yaşam biçimleri kendi kültür çağını doğurmuştur. Sanat, eğitim, tarih, iletişim gibi daha birçok disiplin alanını etkisi altına alan dinamikler görsel kültür çağının kültürel uzantılarıyla temas kurmaktadır. Kültür en geniş ifade biçimiyle insanın ürettiği her şeyi kapsamaktadır ve sosyal bilimler ve güzel sanatlar alanının ana çalışma alanlarından birini oluşturmaktadır. Toplum ve kültürel yaşantının belirleyicisi olan gelişmeler ışığında insanlık tarihinin başlangıcından bu yana görselliğin mevcudiyeti hep var olmuştur. Ancak; başta zuhur eden sözlü kültür devamında yazılı ve basılı kültürün hâkimiyet alanına girerken, bugünün dünyasında, görsel kültürün egemenliğindeki dönüşümler, sosyal, düşünsel, kültürel yapıyı biçimlendirerek kod ve anlam evreni çözümlemelerine cevap veren temel karakter alanına bürünmüştür. Günümüz yaşam biçimlerinin dokusu içerisine estetik deneyim ehli olabilmek ve çok yönlü bakış açısına sahip olup, yaşam pratiklerinde genişletilmiş bir perspektifle çözümcül bir kimlik geliştirmek, görsel kültürün nitelikli çağdaş insan prototipinin profilini çıkartmaktadır. Görsel kültürün hem üreticisi hem tüketicisi konumunda olan bireyin gelişim çağında olduğu yaş grubunda, yaşama nitelikli biçimde uyumsanmasında aldığı eğitim içeriğinin değişip gelişmekte olan her türlü kültürel koşula oryantasyonunun sağlanabilmesi gerekli görülmektedir. Görsel kültür içinde bakma, görme,

algılama, bağıntı kurabilme, değerlendirme ve tutum geliştirme kavramları ön plana çıkmakta ve bu süreçte görsel okuryazarlık bilişsel ve algısal süreçleri de kapsamına dâhil ederek çok yönlü düşüncenin gelişmesinde biçimlendirici rol oynamaktadır. Günümüzde, nitelikli ve çevresel şartlara göre yaşamını düzenleyen bir birey olmak, görsel unsurların yoğun kullanıldığı iletilerin anlam katmanlarından ürün elde edip anlam oluşturma yetisini geliştirebilmekten geçmektedir. Yaşamsal faaliyetler medya, bilgi ve görüntüleme teknolojilerini ürettiği görsel uyarıcılarla kuşatılmaktadır ve bireyin çözümlenme, anlamlandırma, yeniden örgütlenme, yeniden üretme ihtiyaçlarını ortaya çıkarmaktadır. Görsel sunumla hazırlanan verilerin gözle birlikte duyumsanarak bilişsel bir algılama sürecini sürdürüp çözümlenme ve davranışsal örgütlenme yapabilmenin nihayetinde yaşam içindeki iletişimin esenlikli organizasyonu sağlanabilmektedir. Görselliğin gücünün apayrı boyuta taşındığı görsel kültür çağında, bireyin yaşamsal kodları çözmesi ve inşa edilen imgelerin anlamlandırılması, bireyin yaşama sağlıklı tutunmasının önünü açarken, evrensel kültür değerlerinin bilinciyle donanmasını da sağlamaktadır. Bireyde kazandırılması amaçlanan özelliklere ulaşmada eğitim yorum götürmez bir öge olmaktadır. Bireye, yaratıcılık, eleştirelilik, algı ve estetik bilinç sahipliği, kültürel değerlerde farkındalık, kültür sanat ürünlerinin bilincinde olmak vb. özelliklerin kazandırılması üzerine tasarlanan görsel sanatlar eğitiminde yaşama iç içelik bağlamında görsel kültürün önemi ortaya çıkmaktadır. Yaşanan görsel kültür döneminin gerekliliklerine akılcı bir cevap verecek olan görsel sanatlar eğitimi aracılığıyla bireyin çağa adaptasyonunu artıracak etkinlikler düzenlenebilmektedir. Dolayısıyla görsel kültürün birey ve toplumun şekillenmesinde kaçınılmaz etkilerinin olması, görsel sanatlar eğitiminin görsel kültür öğeleri ile ilişkilendirilmiş bir içerikle zenginleştirilmesini ayrıca önemli kılmaktadır.

### Kaynaklar

- Alakuş, Ali, Osman. "Kültür kavramı tanımlamalarına ilişkin bir analiz". *Milli Eğitim Dergisi* 164 (Güz 2004).
- Arnheim, Rudolf. *Görsel Düşünme*. (Rahmi Ögdül, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları, 2007.
- Artut, Kazım. *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık, 2013.
- Barnard, Malcolm. *Sanat, Tasarım ve Görsel Kültür*. (Güliz Korkmaz, Çev.). Ankara: Ütopya Yayınevi, 2010.
- Berger, John. *Görme Biçimleri*. (Yurdanur Salman, Çev.). Metis İstanbul: Yayınları, 2016.
- Erinç, M., Sıtkı. *Kültür Sanat Sanat Kültür*. Ankara: Ütopya Yayınevi. 2004.
- Friedman, Norman. "İmge". *Kitap-lık YKY* 11(74), (Temmuz-Ağustos 2004): 80-89.
- Gökaydın, Nevide. *Temel Sanat Eğitimi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2002.
- Günay, V., Doğan. "Görsel göstergebilim ve imgenin anlamlandırılması." V. Doğan Günay, Alev F. Parsa (Ed.). *Görsel Göstergebilim İmgenin Anlamlandırılması*, İstanbul: Es Yayınları, 2012, 11-54.
- Güvenç, Bozkurt. *İnsan ve Kültür*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1979.
- Kavcar, Cahit. "Örgün Eğitimde Dramatizasyon". *Türk Eğitim Derneği Eğitim ve Bilim Dergisi* 10-56, (1985): 32-41.
- Klose, Karaaslan, Elvin. *Görsel sanatlar öğretmeni yetiştirmede görsel kültür eğitimine yönelik bir eylem araştırması (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2014.
- Küçükeroğan, Rengin. "Görsel iletişim, göstergeler ve anlam aktarımı: görsel iletide "pencere" imgesi". V. Doğan Günay, Alev F. Parsa (Ed.). *Görsel Göstergebilim İmgenin Anlamlandırılması*, İstanbul: Es Yayınları, 2012, 55-67.
- Leppert, Richard. *Sanatta Anlamın Görüntüsü İmgelerin Toplumsal İşlevi*. (İsmail Türkmen, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2017.
- Mamur, Nuray. "Görsel sanatlar öğretmen adaylarının görsel kültür diyaloglarına yönelik algıları". *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(3), (2012): 2149-2174.
- Mamur, Nuray. "Post-modernizmin sanat eğitimine yansımaları biçimleri görsel kültür ve eleştirel pedagoji". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 15(2), (2015): 59-77.
- Mamur, Nuray. "Resim-İş (Görsel Sanatlar) Öğretmen eğitimi "müze eğitimi ve uygulamaları" dersinde görsel kültür kuramının kullanımı". *E- Journal of New World Sciences Academy-Education Sciences*, 10(1), (2015): 29-53. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.1.1C0631>
- Meriç, Cemil. *Kültürden İrfana*. İstanbul: İnsan Yayınları, 1986.
- Ong, Walter. J. "Sözlü ve Yazılı Kültür: Sözü'nün Teknolojileşmesi" (S. Postacıoğlu Banon, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları, 2018.
- Özsoy, Vedat ve Nuray Mamur. *Görsel Sanatlar Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları*. Ankara: Pegem Akademi, 2019.
- Özsoy, Vedat. *Görsel Sanatlar Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi, 2015.



- Parsa, Alev, Fatoş. "İmgenin gücü ve görsel kültürün yükselişi". Metin Işık (Ed.). *Medyada Yeni Yaklaşımlar*, Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları, 2004, 215-237.
- Robins, Kevin. *İmaj Görmenin Kültür ve Politikası*. (Nurçay Türkoğlu, Çev.), İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2013.
- San, İnci. *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ankara: Ütopya Yayınevi, 2003.
- Sengir, Sena. "Görsel iletişimde algı ve görsel kültür". Mehmet Sezai Türk (Ed.). *Görsel İletişim Tasarımı*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 2020, 66-91.
- Taşçıoğlu (a), Raci. "İletişim tarihinin kapsamı." Fatih Değirmenci (Ed.). *İletişim Tarihi ve Sosyolojisi*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 2020, 4-23.
- Taşçıoğlu (b), Raci. "Sözlü kültür ve toplumsal yapılar." Fatih Değirmenci (Ed.). *İletişim Tarihi ve Sosyolojisi*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları. 2020, 24-43.
- Türkcan, Burçin ve Coşkun, Necla. "Görsel kültür çalışmaları". Suzan Duygu Bedir Erişti (Ed.). *Görsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi, 2019, 73-108.
- Yılmaz, Melek, Gökay. "Görsel sanatlar eğitimi". Ali Osman Alakuş ve Levent Mercin (Ed.). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*, Ankara: Pegem Akademi, 2009, 13-19.
- URL 1:** TDK, Güncel Türkçe Sözlük, "Görsel", <https://sozluk.gov.tr/>, (Erişim Tarihi: 25.06.2020).

## AN EVALUATION ON THE IMPORTANCE OF VISUAL CULTURE IN VISUAL ARTS EDUCATION

**Tuğba Güngör**

### ABSTRACT

The dynamics of life styles changing with an unprecedented momentum in the current Visual Culture Age; It affects many fields such as communication, aesthetics, visual arts, art history, art education. Visual culture in lifestyles that develop as a result of a process in which the individual is consciously or unconsciously involved; It represents an interdisciplinary field and refers to the connection of culture with visual elements. Having an aesthetic experience in the dynamics of life styles produced in today's world, developing a solution-oriented identity with a visionary perspective, presents a model of a qualified individual as a part of visual culture. Through visual arts education, which will provide a rationalist response to the requirements of the current era, activities that will increase the individual's life experiences and provide optimum benefit can be organized. Education has a great role in the integration of the individual into society and adaptation to life, and in this case, prioritizing a visual culture-based approach in art education gains value.

**Keywords:** Visual arts education, culture, visual culture, visual culture education